

NARCISTICKÉ POVÍDKY

Blanka Lesana
Brázdová

Copyright © Blanka Lesana Brázdová, 2022

Vydala Blanka Lesana Brázdová ve spolupráci
s Nakladatelství JONATHAN LIVINGSTON, s. r. o.,
v Praze 2022.

978-80-7551-258-1 ePub

978-80-7551-259-8 mobi

978-80-7551-260-4 PDF

NARCISTICKÉ POVÍDKY

Blanka Lesana Brázdová

*Tuto knihu věnuji všem lidem,
kterým narcistický člověk vstoupil do života...*

Poděkování:

Děkuji manželovi Neklanovi za to, že ke mně našel cestu a od psaní mě neodrazoval, naopak mě inspiroval svými vlastními zcela osobitými zájmy.

Dále děkuji své kamarádce Světle za její přátelství, možnost vzájemného sdílení našich životů a také i za to, že byla první čtenářkou této knihy ještě v době jejího zrodu.

Touto cestou děkuji i všem z depa Vozovny Kobylisy za to, že mě přijali mezi sebe takovou, jaká jsem.

Mé poděkování patří i kartárce Miralii. V těžkých chvílích pochybností o sobě i o knize mi její výklad dával sílu a naději.

Také touto cestou posílám svůj dík do spisovatelského nebe spisovatelce Simoně Monyové, protože při čtení jejích knih jsem začala poprvé chápat, kde začínám a končím já a co je jen důsledek narcistické výchovy.

Ráda bych alespoň symbolicky poděkovala i všem zvířecím duším, které mě v životě provázejí.

Na závěr děkuji i nakladatelství JONATHAN LIVINGSTON, s.r.o., za vydání knihy a paní Evě Kaiserové, s níž jsem byla v kontaktu, za její milý přístup k neznámým autorům.

POSLEDNÍ DOPIS MÉ MATCE

Poslední sbohem

Nedokážu brečet. Rakev zajiždí otvorem kamsi do prázdna. I já mám uvnitř sebe prázdno. Pokradmu sleduji svou starší sestru. Vypadá tak nějak zdrceně. Přemýšlím, zda je to upřímné.

Já cítím úlevu. Je to zvláštní. Kdo by to pochopil? Jsem v první řadě pozůstalých. Jako dcera zemřelé. Vyslechla jsem cosi o drahé zesnulé mamince. Kdo to psal? Kdo ji znal? Nebyla monstrem, to ne, ale mně zkazila život. Ano, sama asi byla obětí jiných, narcisté prý nedokáží milovat, ale proč brečet? Pro jakou ztrátu? Už se nechci litovat, ale nelituji ani ukončení našeho vztahu matky a dcery. Je to spíš osvobozující.

Asi by se zlobila a vyčítavě se mě zeptala, co si o nás lidi pomyslí? Nebrečet na pohřbu vlastní maminky... Někoho, kdo nás miluje nade vše? Kolik takových matek je? Snad hodně. Ta moje taková nebyla.

Už je po obřadu. Odcházím s ostatními do nedaleké restaurace. Rozpouštím si vlasy. Cítím svobodu a volnost. Radost. Lásku sama k sobě. Už žádná srovnávání mé osoby mou matkou, ze kterého vyjdu vždy já jako ta horší. Konečně budu sama sebou.

Sbohem...

Indiánek

Indiánek cítím na jazyku. Moje matka by řekla, že indiánek není dobrý, že je hrozně přeslazený, že ONA má ráda ovocné zákusky, protože jsou zdravější. A já dlouhé roky přijímala její pravdu za svou. Tak se to ode mě i čekalo. Až poslední roky nacházím svůj vlastní vkus, už neodmítám Hanu Hegerovou, jen proto, že to tak máma chce, protože její pravda je tou jedinou, už nepovažuji modrooké blondáky za nechutné, stejně jako třeba jíst králíčí maso, považovat brýle za něco nepřijatelného. S těmi blondáky a králíky jsem se nijak omezovat nemusela, blondáci mě nepřitahovali a je mi líto všech zvířat chovaných pro maso, ale s těmi brýlemi jsi mi, mami, dost zavařila. Tak jako s jinými věcmi. Vytvořit ve mně mindráky byla Tvoje neskonalá dovednost. Matky mají prý rádi své děti nade vše, se všemi jejich nedostatky. Tobě na mě vadily i běžné dioptrické brýle na dálku. Milovala jsem Tě závislou dětskou láskou nezvzáhlého člověka. Až do svých třiceti let. Pak už se začaly objevovat první trhliny v mém bělostném vidění Tebe. Na jazyku mám kafe a v uších píseň skupiny Jarret: „... kolik bylo hezkých chvil, tolik Ti odpouštím...” Počítají se

hezke pocukrované chvíle v rámci metody cukru a biče?

Všichni mí narcisové

Téměř padesát let jsem o narcistické poruše osobnosti nic nevěděla. Mnohé narcisty svého života jsem asi doteď ani nerozpoznala, u části lidí si nejsem jista. Byla jsem tou narcistickými rodiči předžvýkanou snadnou kořistí a přitahovala je jako magnet. Narodila jsem se jako nechtěná dcera aneb nepovedený syn v době manželské krize rodičů, kdy prarodiče už měli vyhlídnuté jiné protějšky svým dětem. S jednou roztomilou malou dcerkou by to ještě šlo, se dvěma dětmi už to začínal být problém. A tak hlavní roli v mém životě sehrála matka coby skrytý narcis, věčná oběť, mučednice a jejím spoluhráčem byl můj grandiózně narcistický otec, kromě jiného hledající obdiv u jiných žen. Tento model fungoval dlouhé roky. Matka zdánlivě bezbranná žena moc dobře uměla vymoci co chtěla přes pohružku, že pokud nebude to či ono, všichni se dozví, že táta není zase tak dokonalým mužem a paradoxně i jí tátovy milenky umožňovaly vyniknout v roli svěťce.

Pád

Mířím k Zemi. Je to podivně smutně dobrodružný let. Víím, co mě čeká. Dlouhé roky citového zmatku a citového hladovění. A s ohledem na jeden ze svých minulých životů, v němž jsem zabila své nenarozené dítě kvůli pochybné kariéře navíc prožiji tento život jako bezdětná žena. Je nádherná noc plná hvězd, naposledy se dívám tam nahoru. A nejraději bych se vrátila, jenže zemská gravitace je prevít. Uf. Tak už jsem zde. Oblékám si pomalu a s nechutí život Silvie Sázavské. Snad jsem se nepřecenila. Ale byly i horší možnosti výběru. Volila jsem pro sebe zlatou střední cestu. Tak zase někdy na viděnou mé spřízněné duše... A držte mi pěsti.

Zrození

V kalendářích si dnes zaškrtni ti, kteří to dělávají, 1. března roku 1970. Cítím, že by měl už přijít můj čas zrození, ale stejně tak dobře víím, že má karma započala. Mám prožít strach z udušení. To proto právě dnes celá porodnice sleduje závěrečný díl Ságy rodu Forsytů a vrchní sestra nesmlouvavě všechny rodičky jevící příznaky nadcházejícího porodu napíchne do těla co, aby personál nerušeně v televizní zkouknul závěrečný díl, v němž má porodit hlavní hrdinka právě tohoto dne dědice. Prarodiče z obou stran i má matka v tom vidí znamení osudu, že se narodím jako vytoužený tvrdý Zbyněk, co všechny zbije. Přicházím na svět až 4. března s pevně omotanou pupeční kůrou kolem svého krku, s nutností kříšení a s prognózou, že možná nebudu vývojově v pořádku. Nemile jsem překvapila ve všech směrech.

První rok

Nechci žít, jenže sanitka je i počtvrté při mém převozu dostatečně rychlá, abych se neudusila. Nikdo nezná příčinu mého dušení, je přikládána porodním komplikacím. Já si však říkám, že jsem se přecenila. Už nechci stát osamocena v kočárku na zahradě bez lásky a zájmu rodičů, prarodičů i starší sestry. Mívám hlad, když mě má o čtyři roky starší sestra, kterou babička překrmila a nyní pod dozorem dětské lékařky hubne, vypije sunar, který je mou jedinou potravou už od poloviny prvního měsíce mého života. Proč mě má matka nekojit alespoň tím sunarem namísto čtyřleté sestry sama? Trvá dlouho, než je sestra odhalena anebo než začnu být až podezřele vyhublá. Nemám to sestře za zlé, také se plácala ode zdi ke zdi, třebaže jako první vnouče u prarodičů a první dítě rodičů byla ještě novou hračkou a všude pyšně předváděna. Chápu, co to je mít hlad. Měly jsme ho obě, každá z jiného důvodu a v jiném životním období.

Druhý rok

Od osmého měsíce už zvládám sama chodit a chodím moc ráda. Za hezkého počasí jsem venku na zahradě. Sice je blízko silnice, ale i tak tam mám ráda nádherně modré nebe nad hlavou, zpěv ptáků, zvuky včel. Vlčák si se mnou hraje, drží mě zuby za látku na zadečku a nosí mě v zubech po zahradě. Pro ostatní to je legrace, pro mě asi taky. A to je celá má socializace. Občas přejedeme na víkend k druhým prarodičům na jinou zahradu. Občas si se mnou ještě v té době ta druhá babička hraje, má mě na stehnech a předřikává dětskou říkačku: „Takhle jedou páni, takhle jedu kmáni.“ Máma je stále taková ledová královna. Její čištění pusy nasliněným kapesníkem bolí, ale vím, že nesmím brečet, abych nedostala, abych pak měla důvod brečet...

Třetí rok

Mou psí kamarádku dali rodiče pryč. Jezdím po pěšinách zahrady na tříkolce. Nejvíce k brance. Vyhlížím tátu, už ho téměř nevídám. Říkají mi, že přijede, ale už je tma a brečící mě táhnou do toho velkého ponurého domu. Vnímám dusno všude kolem sebe. V noci nemůžu spát. Matka se zlobí, že ji budím svým pláčem a přes den pak spím. Slyším ji často říkat, že ještě, že jsem holka, tak že se mi to aspoň jednou vrátí. Máma se sestrou se mi smějí, když se mi nedaří to, co starší sestře. Je mi smutno. Táta se vrací zpět k rodině, přesněji řečeno my se stěhujeme za ním do služebního bytu přes půl republiky. Stýská se mi po vesnici. Bojím se jedenáctého patra, zdají se mi sny, že padám z balkónu ještě mnoho let poté.

Čtvrtý rok

Slyším se říkat: „Já sama.“ Snažím se zapnout si všechny knoflíky doma i ve školce, ale máma na mou snahu o samostatnost nemá dost trpělivosti. Chvilí bojuji a plačtivě paličatě rozepínám knoflíky, které zapnula z druhé strany v domněnání, že to nevidím, ale pak se přizpůsobím, abych byla rozumná holčička, a ne ten paličák po tátovi.

Už zase nemohu dýchat, bojím se, že se udusím. Na hladině plave moje čepička, ale já sama jsem u dna v bahně rybníku. Máma mluví a mluví na břehu svůj obvyklý monolog s kýmsi ochotným ji alespoň napoprvé naslouchat, jak jedinečnou nejlepší maminkou nám dvěma dcerám je. Čepička na hladině je podezřelá kolemjdoucímu a pomůže mu i blíže určit místo, kde mě pak mezi vyděšenými kapry loví. Ani nevím, jestli mám mít radost.

Pátý rok

Slyším mámu o sobě druhým lidem říkat, že mě má hrozně rozmazlenou. Vnímám rozpor mezi tím, jak se mi věnuje před lidmi a jak mě od sebe odhání v soukromí. S mým nástupem do běžné školy to vypadá bledě, hodně šišlám, možná důsledkem komplikovaného porodu, vliv mohlo mít i to, že mě máma nepustila moc ke slovu, sestra na tom byla jako ta starší rozumnější o něco lépe. Máma vypiluje mou schopnost komunikace ve spolupráci s odborníci z logopedie natolik, abych úspěšně prošla výběrovým řízením do první třídy běžné základní školy. Často mi to pak v budoucnu máma připomíná s tím, že to by jiná máma neudělala. Ve třiceti letech po vyslechnutí oběti mé matky vůči mně psychologka namítne, že to třeba dělala i kvůli sobě a své prestiži sebe jako matky nebo jen k získání tentokrát i oprávněného obdivu svého okolí. V každém případě Ti právě za toto, mami, děkuji.

Šestý rok

Usnu v osmém patře našeho paneláku na návštěvě se svými rodiči u rodiny Skálů. Pan Skála je natolik hodný, že mé rodiče přemluví, aby mě nebudili a vyzvedli si mě až ráno. Zase tolik práce je přemluvit mu to nedá, bohužel. Probouzí mě až bolest mezi nožičkami. Nikdy se už asi nedozvím, co přesně se stalo, podezřelé mi bude jen to, že nebudu panna při svém prvním pohlavním styku o dost let později. Kromě podivných snů ještě v důchodu mívám ve vzpomínkách tapetu s motivem červených cihel a vousatého vysokého muže s příjmením Skála, ač se Skálovi odstěhují ještě téhož roku a přátelství mých rodičů s nimi trvalo zhruba jen jeden rok.

Sedmý rok

Zase se probouzím na zemi pod postelí v obrácené poleze oproti té, v níž jsem usínala hlavou na polštáři. Probouzím se s úzkostí, dnes proto, že nemám na výtvarnou výchovu pampelišku. Pláču, bojím se jít do školy, celá se chvěju. Máma do táty ryje, táta se vzteká, pampelišku jde hledat i babička, která je právě na návštěvě a kvůli lidem chodí o dvou francouzských berlích, aby nebyl její invalidní důchod podezřelý. Táta nadává nejdřív na učitelku, pak i na ředitelku, přes ministra školství se dopravuje až ke Komenskému. Jednu opelichanou pampelišku kdosi najde, já osuším slzy a běžím na poslední chvíli do školy. Nikdo pampelišku nemá, i toto zase byl jen můj velmi živý sen...

Osmý rok

Kéž by i toto byl jen další můj podivný sen. Musela jsem se smířit s tím, že jako tu menší mě matka ukládá do postele tchýně s tchánem, kde jsem nedobrovolným svědkem jejich sexuálního života v pozdějším věku. Naštěstí ten je ještě pro mě alespoň nějak přijatelný. Hrůzné chvíle však zažívám ze stejného důvodu v posteli svých rodičů, když v té mé spí moje babička na jedné ze svých pravidelných čtrnáctidenních návštěv. Dodnes nevím, jak si sexuální styky svých rodičů vysvětlit. Jako malinká jsem se tiskla ke svému plyšovému medvědovi, jako větší jsem se na sebe snažila pokaždé upozornit, že nespím. Nikdy se mnou však rodiče slitování neměli. Ty monotónní otřesy matrace pod mým tělem byly dost hrozné samy o sobě, ale mnohem horší pro mě bylo slyšet neustálé výkřiky „ne“ Tebe, mami. Snad bylo Vaší zábavou předstírat znásilnění, ale mně je z toho dodnes špatně a od filmů s tematikou znásilnění musím odcházet.

Osmý rok mi přinesl další sexuální zážitek mezi tátou a spřátelenou chaťkou. Nedokázala jsem to tajemství v sobě držet, což jsem asi i měla, i když první a poslední tátovou milenkou byla jen pro mě v tom, že jsem musela celý jejich pohlavní styk odtrpět na vedlejší posteli. Alespoň to bylo jen s různými vzdechy bez výkřiků ne, ne, neeé. Nevěřila jsi mi, mami, takže jsem byla za debila, kterému se zase vše jen zdálo.

Devátý rok

To Tvoje dloubání pod žebra s napomínáním, abych brečela, mě už, mami, fakt hodně štve, brečet se nepřinutím. Proč litovat smrti člověka, který sice byl Tvým milovaným otcem, ale mně celý náš společný život jen zesměšňoval. Ty jsi si asi nechtěla pamatovat, že v balících, které posílal, byly dárky jen pro mou sestru. Dostala jsem výbavu, ale tu jsi stejně použila Ty sama. A to mi na dědovi vadilo asi nejvíce. Copak jde jako dítě milovat člověka, který mi lásku nedal. Já se teprve

musím učit sama milovat jiné, ale u tohoto pána mi to nejde ani dnes. Hodně věci si dnes vyčítám, ale co si tehdy řekli lidi ve vsi kvůli tomu, že jsem neuronila na pohrbu vlastního dědy fakt neřeším. A ani to nemám v plánu.

Desátý rok

Smrt nechodí po horách, ale po lidech a já jsem zase zklamala. Druhý děda byl zpětně hodnoceno asi také grandiózní narcis, ale mně osobně nikdy neublížil, několikrát mi pomáhal při hře na průvodčího, kdy seděl v kuchyni na židli a předstíral, že kamsi cestuje. Na to dodnes ráda vzpomínám. Jenže pak onemocněl. Odcházel z reality do jiného světa, kdy nevěděl, kdo jsme a jak se jmenujeme. Na rozptýlení jsem k němu byla posílána. Stála jsem vedle jeho postele, aby si tam nepřipadal sám. Jenže pak se to stalo. Začal po mně šátrat rukama a vyhrnul mi košilkou nad prsa. Utekla jsem a nechtěla k němu už jít. Svěřila jsem se s tím jen Tobě, mami, ale ty jsi mě odzbrojila tím, že osahával i Tebe. Víc jsi to se mnou neřešila. A pak na pohrbu o týden později jsem zase byla černou ovčí, která neuronila ani jednu slzu.

Následně se přihlašuji do horolezeckého oddílu v rámci naší základní školy. Bojím se, ale láká mě chodit do přírody a nebýt svědkem pravidelných hádek doma. Jenže záhy se ukáže, že pionýrský vedoucí je pedofil. Snažím se naznačit, jak se ke mně a mé jmenovkyni, také trochu předčasně vyvinuté, chová. Snažím se vysvětlit, proč už tam nechci chodit. Jenže dostanu vynadáno, že mě vše baví jen chvíli a jak jsem hrozná. A tak se snažím jít do sebe a každý víkend mě čeká osahávání v rozkroku a na prsou až dokud nevyjdu základní školu. Už ani nenacházím smysl v tom svěřit se doma s tím, jak jsem jen stěží unikla před kamarádem našeho vedoucího, který má na starosti oddíl jeskyňářů. Dodnes nechápu, že se mi povedlo utéct, bylo to o fous. A vedoucímu jeskyňářů to taky prošlo.

Jedenáctý rok

Matka už plánuje, kam se mnou pojede letos k moři. Nejezdí kvůli sobě, pro sebe nedělá vůbec nic, ale kvůli mně se obětuje. Peníze na mě zase obětují její rodiče. Činí tak pro moje zdraví už asi čtvrtým rokem, jenže letos se to zadrhlo. Alergolog si trvá na svém, že jsem zcela zdravá. Máma s ním polemizuje, zpočátku tak upejpavě, pak přitvrdí, ale jeho verdikt, že se zbytkem si poradí mrkev a kluci zvrátit nedokáže. Je zklamaná ještě celou cestu domů. Já ani trochu. Ty dovolené pro mě byly utrpením, ač se vše realizovalo údajně jen v mém zájmu. Bohužel té slabounké deky pero alergiky mě asi už nikdo nezbaví. Nevím, zda byla takhle nejslabší a nejlevnější, ale rozhodně mi pod ní bylo celé ty roky v noci zima a tajně si brala i sestřinu, když nebyla doma, abych se alespoň někdy pořádně vyspala. Ta pojistná druhá deka mě provázela celým mým samostatným dospělým životem. Zase asi nebýt té slabounké zdravé deky pro alergiky namísto peřiny od babičky, nebyla bych

nemocná vůbec. A to bych pak nemohla být „Tvůj chcípáček“ jak jsi mě měla ráda.

Dvanáctý rok

Nenaplnila jsem představy vlastní matky. Můj táta vytáhl zatajované brýle po svatbě a na rozdíl od šťastnější sestry jsem potřebu brýlí do dálky zdědila po něm. Mám brýle, za které se stydím, protože dle slov vlastní matky v nich vypadám naprosto stejně jako má nejméně oblíbená učitelka, která mě šikanuje psychicky a některé spolužáky i fyzicky. Brýle tahám až poté, co ostatní už zaměří svůj zrak na tabuli, pokud jsem zamilovaná, raději tvrdím, že vidím, co nevidím, abych je nemusela nasadit. Mám nakročeno ve šlépějích svého otce a mého švagra brýle vytáhnout až po svatbě. A pak jednoho dne o dost let později máma brečí do telefonu a přerývavě slyším jen jméno neteře. Poté, co se matka trochu uklidní, se dozvím, že Neteř nesrazilo auto či něco podobného, ale že jí byly diagnostikovány brýle. Nikdy jsem se za brýle nepřestala stydět, to Tvoje opovržení, mami, se nedalo asi ničím vymazat.

Třináctý rok

Nevím, jak se bránit proti všemu mámou sdílenému ohledně jejího intimního života, navíc někdy z mého pohledu i dost vulgárně. Má romantická duše navzdory všemu dosud prožitému prahla po postupném sexuálním naplnění, od nevinné pusy a pohlazení k čemusi závažnějšímu a vlastním objevování sebe jako ženy. Jenže stala jsem se něčím jako máminou jedinou kamarádkou a věděla tak, kdy má „krámy“ - to slovo doted' nesnáším, jaký měla sex s tátou včera anebo musela vyslechnout, jak chlap je doma dobrý jen na sex. Nechci si o ničem z toho s mámou povídat, ale nevyhnu se tomu.

Nemám nad postelí fotky zpěváků ani kulturistů jako moje sestra v témže věku, ale jen přírodu a zvířata. Způsobím tím pochybnost u mé matky a sestry o sexuální orientaci. Denně jsem dotazována, jaký muž se mi líbí. Ač jsem byla alespoň v tomto směru zcela normální, zřejmě nějak opožděná jejich představám. A tak ve snaze zbavit se jednou pro vždy nepříjemných dotazů jednoho dne odpovídám na otázku dle toho, koho zrovna vidím na televizního obrazovce. Jenže právě Petr Rezek vzbudí další otázky ve smyslu, co že se mi na něm líbí. Nevím, co říci, ale zachráním mě od mámy často vyslechnuté. Krásně chlupatá prsa projdou. Zkoušku jsem složila s verdiktem, že mám sice divný vkus, ale lesbička nebudu. A pak jsem byla volána k televizi, kdykoliv se na obrazovce Petr Rezek objevil a já si tak časem všechny jeho písničky zamilovala a svým způsobem i jeho jako svého idola (bez ohledu na ta chlupatá prsa).

Čtrnáctý rok

Právě učitelka, které jsem, jak často od matky slyším, v brýlích tak podobná, si dala za cíl splnit kvótu dělnických profesí. Příklady, které spočítám doma den předem, u tabule v blízkosti této ženy nedokážu. Mně a dalším třem spolužačkám je dáno na výběr mezi trojkou z matematiky a přihláškou na učební obor nebo čtyřka, se kterou na střední školu nemáme být šanci přijaty. Táta mi spílá, že jsem debil, když nedokážu stejný příklad spočítat doma i ve škole, máma hořekuje, že ze mě bude jen „blbá prodavačka“, každý den po návratu ze školy vidám smutnou z toho, jak jsem ji zklamala. Matka jedné z nás čtyř spolužaček zabojuje a dohodne nám všem psychologické vyšetření, jehož závěr je navzdory třídní učitelce takový, že bez problémů všechny střední školu zvládneme. Na střední školu však stejně nakonec odchází jen dcera této statečné ženy, nás zbylé posílají rodiče raději na učební obor. Potřebovala jsem spíš povzbudit, možná i odbornou psychologickou pomoc, protože kromě této situace jsem byla až nápadně uzavřená, samotářská, vážná, depresivní. Táta dospěl k závěru, že nejlépe bude, pokud budu od domova daleko, abych se zocelila. Dodnes nechápu, proč dívka, která nejraději nosila flanel, o žádné šperky se celý život nikdy nezajímala, kterou lákalo dělat aranžérku, fotografkou, cukrářku nebo nějakou sociální práci její rodiče vybrali prodavačku klenotů. Odjela jsem tam z domova až do dalekého Mostu na internát hornického učiliště, odkud jsem ještě s dalšími třemi dívkami denně dojížděla na učňák do Teplic. V době našeho odjezdu ještě ani nebyla otevřena jídelna, jezdili jsme tak nalačno a vracely se tak, že mnohdy už zase byla naopak jídelna zavřena. Celé to snad nemohlo být hloupější. A to včetně popěvků hornických učňů, které mě navzdory mé „sexuální výchově životem“ přiváděly do rozpaků a byly mi bytostně nepříjemné, i když možná právě proto. Jedinou možnost, jak se bránit, nacházím ve svých pravidelných běžeckých aktivitách Mostem s otevřenou pusou. Mostecký vzduch mi dopomáhá k nemoci a návratům domů.

Patnáctý rok

Asi po desátém běhu Mostem a následné nemoci nějak táta zapůsobí svým narcistickým šarmem a podaří se mu zajistit, abych se vrátila zpět do osmé třídy na jinou základní školu. Vracím se nejen nezocelená, ale ještě více psychicky rozložená. Z jiné základní školy se mi bez problémů podaří nastoupit na střední školu. Jen to musí být ekonomická škola, protože matka trvá na tom, že musím mít se sestrou stejnou střední školu, abychom si nezáviděly. Už nechce vidět to, že sestra si právě tuto školu sama vybrala, že k nám oběma měli odmala zcela jiný přístup oni jako rodiče i oboje prarodiče, kdy prvorozené sestře bylo hned při narození pohlaví odpuštěno s tím, že to druhé bude kluk. Namísto zdravotní školy tak nastupuji na střední školu, kde mě učivo vyjma literatury nebaví, do kolektivu zde vůbec nezapadnu, stejně jako v budoucnosti do těch kancelářských, než to vzdám a najdu si

raději dělnickou profesi, kde mi jsou lidé mnohem bližší. Podaří se mi však splnit sen své matce, ať ta cesta k cíli byla povážlivě klikatá. Celou střední školu zažívám stres z představy, že bych neuspěla. Zcela zbytečně věnuji volný čas studiu, abych byla mezi nejlepšími. Dnes už vím, že to byl ztracený čas, mohla jsem školou normálně projít a žít přiměřeně svému věku. Mít nějaké zájmy, které by mě zakořenily pro další život.

Šestnáctý rok

Dojíždím za prarodiči na Vysočinu vlakem. Cesta včetně čekání v některých stanicích trvá bezmála deset hodin. Potkávám se zde s dalším psychopatem svého života, ale právě včas přichází do kupé průvodčí, aby mi umožnil odejít jinam. Lidé přistupují a vystupují, během cesty se jich vedle mě vystřídá spousta. Jednoho dne si přisedne má první láska. Z nesmělého rozhovoru těsně před jeho vystoupením z vlaku ve Slatiňanech zjistíme, že máme babičky ve stejné vesnici a začneme si psát a později se vzájemně navštěvovat. Jezdím v následujících měsících za babičkou tak často, až jsem dávana spolužačce za vzor. Započíná má citová závislost na mužích a jejich lásce potažmo s tou dál přetrvávající závislostí na mé matce. Obě závislosti mi nepřinesou nic dobrého. První láska končí a já nedokážu přestat brečet. Tehdy poprvé jsi na mě, mami, úspěšně vyzkoušela svou taktiku spočívající v tom, že jsi na dotyčném mladíkovi nebo muži neviděl nic dobrého a když už jsem chtěla mít konečně klid a uvěřila ti, že to je o ničem a rozhodla to vše raději ukončit, zcela ne-logicky jsi mi pak začala o stejném člověku říkat, že zase nebyl tak špatný a že na každém je něco. Bylo to k zbláznění, nejen k slzám. Už nebylo cesty zpět a mně bylo vše o to víc líto. A ty jsi dokázala být vytrvalá, takže se mi nedařilo udělat tlustou čáru, zapomenout a jít dál, když už nic víc....

Sedmnáctý rok

Procházím městem v růžové fáčové sukni, bílé blůze a botou na zvýšeném klínku kopu do kamínků. Odcházím jakoby dál do tanečních. Vzpomínám si, jakou událostí byly sestřiny taneční. Sjeli se prarodiče z Vysočiny i od Kolína, sestra měla na každou hodinu jiný ručně šitý model, byla to událost, která se probírala vždy dlouho předem i potom. Já téměř celé taneční odchodila v jedné sukni. Byla jsem tím až tak nějak nápadná. Měla jsem velkou trému, i kdybych krok zvládala v místě, kde na mě nebylo vidět, těsně před podiem se mi začaly plést nohy a už jsem jen se zatajeným dechem očekávala, až se z mikrofonu ozve: „Ta dívka v růžové sukni potřebuje pomoc.“ Vážím si toho, mami, že jsi se jako jediná z celého mého rodu na mě přišla do tanečních také podívat. Jenže když jsi mi pak cestou domů řekla, jak se Tě nějaká žena zeptala, jestli nevím, koho je to nemehlo v růžové sukni a ty jsi odpověděla, že nevíš, přestala jsem mít chuť stejně tak jako Ty ještě někdy jít. Pak

jsi mi na ten závěr tanečních ušila průhledné fialové šaty, ve kterých mi byly vidět bradavky a do kterých nešla vzít podprsenka. Vážila jsem si Tvého úsilí a ty šaty pak občas nosila do města, ale hrozně jsem se v nich styděla a snažila se mít ruce před prsy. A stejně jsem na žádném závěrečném plese, na který byly ty šaty určeny, Ty ani já nebyly. To ty asi ani nevíš.

Osmnáctý rok

Oficiálně jsem plnoletá, ale když si češu vlasy dlouhé do pasu, slyším tě říkat, že je naprosto nemožné, jak si vlasy češu, že je rvu jak vola na most. Při bale-ní dárků mi demonstrativně vytrhneš z ruky balící papír, až to zabolí s tím, že to je hrůza, co předvádím. Při vaření zase slýchávám, že mi to jde, jako když sere a maluje, a tak raději nemám větší ambice než pomocné práce v kuchyni. Připadám si pro dospělý život naprosto nepoužitelná a taky taková jsem. Pokud přijdu s tím, že se mi líbí konkrétní svetr, zavedeš mě ke skříni a musím si nechat Tebou ukázat všechny své svetry a dát Ti pak zapravdu, že svetrů mám dost a žádný nepotřebuji. Jenže ani jeden z těch svetrů jsem si nevybrala já sama. Kapesné na rozdíl od své starší sestry nedostávám, protože ho nepotřebuji, vše potřebné mi koupíš. A tak sklopím uši a smírím se s tím, že stejně jako před tím ty kalhoty, tu sukni, ten kabát, tu čepici ani tento svetr mít nikdy nebudu. A ty nejpozději do týdne se vrátíš z města se svetrem pro mě. Svetrem naprosto odlišným. A já polknu slzu s vědomím, že mám zase o svetr navíc, který bych musela dotrhat, abych si pak mohla snad nějaký vybrat i já sama. K dokonalosti je to dovedené v den, kdy plavky, které se mi líbí, si koupíš sama a já je mám pak neustále na očích a dál trhám ty své staré ještě dobré...

Devatenáctý rok

Dnes mám výjimečný den. I sama jsem výjimečná. Jsem totiž jediná, kdo na maturitním plese nemá ani jednoho z rodičů. Dva lístky na ples dostala od mámy má sestra a její partner. Jsou zamilovaní, rádi tančí, smějí se, ke stolu se ani nevrací. Já tu sedím sama a připadám si naopak nepatřičně. Nemám s kým tancovat. Nemám s kým si povídat. Ani sestra, tak jak má v oblibě, mě nijak neorganizuje, nedává mi žádné pokyny A tak ošerpovaná procházím chodbami kulturního domu, abych nějak prožila svůj velký den. Po letech na jiném maturitním plese se opiju při bolestné vzpomínce na ten svůj. Já vím, mami, že všechno to už jste s tátou jednou prožili se sestrou, ale pro mě to bylo poprvé. Po celou dobu studia jsem se jen kvůli tobě zuby nehty držela mezi nejlepšími studenty, ale i ti s reparátem na maturitním plese sami nezůstali.

Děkuji Ti, mami

Nemůžu spát. Postel pode mnou při každém přetočení z boku na bok za skřípe. Přetínám nit vzpomínek. A pak konečně otřu slzy a začnu v duchu a prstem na svou teplou deku z ovčí vlny čmárat písmenka:

Mami, děkuji Ti, že jsi mi pomohla naplnit mou karmu. Sbohem. Silvie

MARTIN NA BÍLÉM KONI

Sněhová nadílka

„... a přesně jak meteorologové očekávaly, teploty v noci klesly pod bod mrazu. Děti se těší ze sněhových přeháněk, a to zejména ve vyšších oblastech. I během příštího týdne bude na naše území proudit studený vzduch od severozápadu, který srazí teploty na listopadové hodnoty. I nadále lze očekávat velkou oblačnost s přeháňkami a chumelením, které nás budou provázet po většinu pracovního týdne.“

Pravou rukou vypínám autorádio a pak s očima upřenýma na zasněženou silnici zašátrám po Markétině ruce a dlouze ji tisknu. Připadám si jako Martin na bílém koni. Po dědovi a pradědovi nosím jméno Martin. Mou princeznu nenese v sedle žádný krásný statný bělouš, od kamaráda jsem si na přestěhování zbytku manželčiných věcí vypůjčil dodávku. Vychutnávám si radost z přítomnosti krásné modrooké blondýnky sedící vedle mne. Stěrače jen stěží vyhrávají souboj se sněhovými vločkami. Raději pokládám i svou pravou ruku na volant. Markéta znovu pustí autorádio, volí přitom maximální možnou hlasitost. Rádio ztlumím s prosbou, že bych raději neměl tak hlasitý poslech, abych se víc soustředil na jízdu v chumelenici. Markéta k mému překvapení však zareaguje tím, že hlasitost opět přidá s odůvodněním, že jako malá podstoupila operaci uší a špatně slyší. Nikdy jsem si na ní žádného handicapu nevšiml, ale pravdou je, že se známe jen necelé tři měsíce. Asi je to bláznivé oženit se s dívkou, kterou znám tak krátce, ale okolnosti tomu tak nějak chtěly. Markéta by jinak byla dál vázána smlouvou s masokombinátem, pro který se vyučila a musela by pro něj tak ještě dva roky dál pracovat. Chtěl jsem s ní po tu dobu dál chodit na dálku. Věřil jsem, že by naše láska vydržela i tento druh vztahu po dobu nezbytně nutnou, třebaže má předchozí láska už první rok mé vojny vzala za své. Pamatuji si do posledního detailu den, kdy Markéta přišla s nápadem, jak můžeme být spolu okamžitě. Bylo to prosté. Stačilo si mě jen vzít a nyní mě jako novomanželka následuje do Jindřichova Hradce. Dost mých kamarádů se hned po vojně oženilo. Dlouho jsem se nerozhodoval. Takové ty chvilkové radosti nejsou pro

mě. Markéta mi pomohla zahojit ránu na mém asi příliš romantickém srdci. Vlastně ani neumím být dlouho sám. Připadám si pak tak nějak zbytečný a přebytečný. Jako bych bez lásky ani nežil, ale jen přežíval. Jenže zatím jsem se zamiloval pokaždé tak nějak nalevačku. Nevím, jestli přitahuji ty nesprávné holky anebo naopak. Podstata zůstává stejná. Jako by se některé situace v mém životě stále opakovaly a já se jen točil ve stejném kruhu dokola. Moje babička však říkávala, že když se štěstí unaví, sedne i na vola. A že na každý hrnec se najde poklička. Ale kdo hledá, ten najde. A já našel...

Situace na silnici je každým ujetým kilometrem více náročná. A já víc a víc unavený. Dnes v noci jsem nemohl dlouho usnout. Zkousím znovu požádat Markétu o ztlumení rádia a Markéta sama rádio okamžitě vypíná. Udělala mi tím radost. Jenže neuplynulo ani pět minut a Markéta svými štíhlými prsty rádio pouští mlčky na maximum, bez jakéhokoliv vysvětlení. Snubní prstýnek se jí při tomto pohybu až tak nějak zlověstně zaleskne v šeru kabiny. Na okamžik si připadám, jako by mě tím Markéta nějak podivně zkoušela. Jako by testovala mou reakci. Asi jsem paranoidní. Snažím se rádio vůbec nevnímat, vždyť stejně už brzy budeme v Hradci.

Třídní sraz

Prozatím bydlíme s Markétou v pronajatém bytě. Snažím se v dosahu Hradce sehnat pozemek na stavbu menšího domku, ale Markéta si v Hradci nemůže zvyknout. Svým způsobem ji chápu. Asi se jí stýská po známých a taky po rodičích. Při našem prvním setkání jsem obdivoval, že taková krásná mladá slečna jezdí na dovolené stále ještě se svými rodiči. A s těmi jehlicemi v ruce při pletení čehosi byla navíc tak roztomile ženská. Navíc při každém našem setkání vždy dobře naladěná. Jídelnu tak nějak zvláště rozsvítila. Říkal jsem si následně, jaké štěstí mě postihlo, že právě ona mě neodmítla a dala mi na sebe kontakt. Rozhodl jsem se zabojovat o ni hned první den po mém příjezdu do Komárna, poté, co jsem uviděl tu malou mořskou vílu pomalu vstupovat do termálního bazénu v plavkách. V noci, kdy jsme nemohli s kamarádem ani otevřít okno, abychom nepustili všechny ty komáry natěšené na trochu naší krve jsem v tom dusnu nemohl spát a spřádal svou budoucnost s krásnou neznámou.

Těším se, až se dnes má žena vrátí. Připadá mi, jako by se od té doby mezi námi hodně změnilo. Jsou ještě krásné chvíle, ale bohužel víc bývá těch méně krásných, někdy i těch vyloženě nepěkných. Asi nejhorší pro mě bylo, když se mi vrátila z třídního srazu s požadavkem, abych podal žádost o rozvod, protože jí osobně to rodiče nedovolí. Nechtěl jsem žádat o rozvod, navíc tak kratičce po svatbě, i když mě bolelo, že se z třídního srazu Markéta oproti původnímu plánu vrátila domů až po třech dnech. Jenže třeba byla chyba i ve mně. Chvíli jsme se kvůli tomu hádali, postupně o rozvodu Markéta mluvit úplně přestala. A já byl rád. Pak nastala změna a všechny naše rozhovory začínaly i končily u dítěte. Já nakonec souhlasil, když i příbuzní dávali Markétě zapravdu, že dítě náš vztah posílí. Jenže nikdo z nich nevěděl

o tom povedeném třídním srazu bývalých řeznických učňů ani o podivné Markétině proměně ještě o svatební noci.

Pravdou je, že v době, kdy jsme se snažili o miminko, šla Markéta hodně do sebe. Byla zase tou krásnou usměvavou vílou Amálkou. I milování s ní bylo jako v době našeho kratičkého chození. Věřil jsem, že nejlépe bude na vše zapomenout a žít přítomností. Vychutnával jsem si každou volnou chvíli společně prožitou se svou mladou ženou. Dokud mi neoznámila, že je těhotná. Nevěděl jsem, proč je náhle zase vše nějak jinak. Kamarád Venca mě utěšoval, že to jen zapracovaly těhotenské hormony. Bylo to jak nějaký střih v ději celovečerního filmu. Markéta mě najednou vedle sebe začala nesnášet a o společných intimních chvílích jsem jen při probdělých nocích snil. Nepřestával jsem věřit tomu, že má Venca pravdu a že až se dítě narodí, bude vše zase dobré. Lepší.

Jenže nic se nezměnilo. Před měsícem se nám narodila krásná zdravá dcera. A život plyne pomalu smrdutě dál. Tak nějak divně. V poslední době Markéta mluví stále jen o stěhování zpět do Ždírcy ke svým rodičům. Domluvila s nimi, že si může vybudovat malý byt v prostoru nevyužité půdy jejich rodinného domu. Moc se mi do toho nechce. Vůbec se mi do toho nechce, je to však má poslední šance, jak zachránit manželství.

Vysočina

Připadám si na Vysočině tak trochu jako na nikdy nekončící dovolené. Jsem zvyklý na městský shon, tady mi přijdou lidé tak nějak zpomalení. Třeba je to tou nadmořskou výškou, kdo ví. Ta přírodní scenérie se mi ani o po roce neokoukala. Tchýně s tchánem se snaží postarat o malou Olinku i o nás dva, jak nejlépe umí. Markéta je však věčně nespokojený králíček.

Sedíme s Markétiným bráchou ve sklepě předělaném na mini hospůdku. Probereme při lahvi vína vše, co nám přijde na mysl. Já si vzpomenu na den, kdy jsem si Markétu vzal ze Ždírcy do Jindřichova Hradce. Na její problémy se sluchem, o nichž se tehdy zmínila, ale které doteď nijak neregistruji. Její bratr mi dává radu, že pokud chci s Markétou něco pořídit, nesmím jí zase všechno věřit. A hlavně musím navenek vždy chtít opak toho, co si ve skutečnosti opravdu přeju. Doplnuje své tvrzení příklady ze života. A na závěr připojí ten, kdy jeho osvědčená metoda selhala: „... Schválně jsem před Markétou nadhazoval, že chci horší ze dvou pokojíčků, jelikož jsem tak měl záruku, že Markéta ho tím pádem bude chtít taky a prosadí si ho všemi zbraněmi a na mě pak zbyde ten lepší. Čekal jsem, že tak jako už mnohokrát, aby byl už konečně klid, rodiče rozhodnou tak, jak chce Markéta. Jenže v tomto případě moje finta Fň, Marťo, zrovna ani trochu nezabrala. Zasáhla máma s tím, že Markéta jako holka by měla mít ten větší pokoj blíž koupelny. Prostě tohle mi nevyšlo, ale zase jsem aspoň měl škodolibou radost, že mi dál Markéta tu mou špeluňku tak trochu závidí. Ale jinak to funguje. Je to léty prověřené.“

Mám radost z dokončené nástavby. Podařilo se mi ještě dřív, než bylo

původně plánu, namísto nevyužité půdy v domku tchýně s tchánem vybudovat útulný byteček. V představbě jsem nacházel únik před vlastními nepříjemnými hloдавými pocity prosycenými pochybnostmi, zmatením a zmarem. Stále častěji musím odrážet myšlenku, že je všechno zase nějak špatně, možná i více než kdy dřív.

Ani dnes nevím, jakou náladu Markéta bude mít po mém návratu z práce. V poslední době mě začala v práci s malou navštěvovat. Při její první návštěvě jsem měl radost, že ji s Olinkou vidím. Při těch dalších sevřený žaludek. Moji podřízení, až na výjimky, si mě přestávají s každou Markétinou další návštěvou víc vážit. Před ostatními na mě křičí, že jsem neschopný, k ničemu, že mě už nemůže ani vystát, pak i různé a dost jadrné nadávky. Doteď vlastně ani nechápu proč. Tím spíš, že na vesnici se hned vše roznese.

Markétu rozčilil můj dotaz, zda neuvažuje o návratu do zaměstnání, až Olinka půjde do školky. Namítala, že proto se přeci nevdávala, aby chodila do práce. Svým způsobem ji chápu, ale peníze by se nám hodily. Nechci, aby si o ně dál říkala rodičům. Zkusil jsem na Markétin nátlak požádat alespoň svou vedoucí o přidání. Má mě asi tak nějak lidsky ráda. Vyšla mi vstříc, a dokonce i pochválila mé pracovní úsilí. Trochu mě překvapilo, že se rozpovídala i o své dceři, pro kterou by se jí někdo takový, jako já, líbil. Nevěděl jsem, co na to říct. Asi i k ní se už doneslo, že u nás doma to nebude úplně to pravé ořechové.

Zase ten plešoun

I dnes, po mém příchodu z práce, od nás odchází ten plešatý hezoun, který mi byl Markétou představen jako její spolužák z učňáku. Je to statný řezník, asi má u žen úspěch a z toho plynoucí sebevědomí. Vždy mi řekne jen: „Tak naschle,“ ale já si pokaždé z jeho výsměšného pohledu přečtu pozdrav: „Nazdar, blbečku.“ Popravdě řečeno, Markéta, když ho z našeho podkrovního bytu vyprovází, ke mně také obdivně nevzhlíží.

Musím si přiznat, že bych si dokázal lépe představit manželství s Markétinou matkou. Nejsem na starší, to fakt ne, ale často si říkám, proč se Markéta víc nepomamila. I když poslední dny se mi i tchýně nějak vyhýbá. Così je v tom zimním vzduchu letos mrazivého navíc.

Olinka často stůně, taky často pláče a špatně usíná. Na mě je všech těch emocí už nějak moc. Ležím na gauči a tupě zírám do stropu. Při pohledu na strop si musím přiznat, že jsem neodvedl bezchybné stavební dílo. Snad mě trochu omlouvá, že vše jsem budoval ve spěchu, abychom nemuseli zůstat ani o den déle v bývalém dětském pokoji Markéty. V tom lepším a větším blízko koupelny. Markétiny rodiče ani její mladší bratr proti naší přítomnosti sice nic nenamítali, ale přeci jen nás tam dole bylo už nějak moc. Markéta byla hodně nedočkavá. I já se těšil. Jenže jako by naše soužití o samotě bylo ještě víc vypjaté. S manželčinými rodiči a s jejím jediným bráchou bylo paradoxně lepší.

Ze vzpomínek mě vyruší Markétin rozčilený křik nabádající mě naše dítě

konečně uspat. Rozčileně na tu velkou vyštěknou, že malé ukazují, jak se to dělá. Hned mě to mrzí. Cítím se provinile. Jdu se omluvit. Asi bych ty své afektované výlevy měl začít řešit někde u cvokaře.

Dnes jsem poprvé viděl dceru své šéfové. Jsou si podobné vzhledově i povahou. Nemůžu říci, že by se mi Anna jako žena nelíbila nebo mi byla nesympatická. Naopak, něčím je mi blízká. Jenže cosi chybí. Cosi podstatného. Ani sebemenší jiskřička od Anny směrem ke mně nepřeskočila. Markéta měla a snad i stále má pro mě navzdory všemu zvláštní přitažlivost, kdykoliv je vše zase aspoň na chvíli o něco lepší. Zapadáme do sebe jako díly skládačky v každém nepatrném detailu. Měl jsem z Markéty při našem prvním setkání pocit, jako bych ji už někdy v životě viděl, jako bychom se už dávno znali, ač to i s ohledem na vzdálenost, která dělila naše bydliště, bylo nepravděpodobné. S Annou jako bychom byli dva cizinci. A asi by to tak i zůstalo.

Člověk míní, pán Bůh mění

Jak se říká, člověk míní a pán Bůh mění. V našem případě v tom asi zase tolik prsty ten pán Bůh neměl. Rozhodla se Markéta. To jsem už tak nějak tušil, k čemu se schyluje, ale spíš mě překvapilo, že se na mou stranu nepostavili Markétiny rodiče ani poté, co Markéta, jak mi později s ledovým chladem v očích přiznala, vyvedla všechny naše společné úspory z účtu. Nevím, na co peníze potřebovala, snad si zavedla jiný účet, o němž nevím. Chápu tchána s tchýní. Markéta je jejich dcerou a budou ji milovat vždy a za každých okolností. Já jsem jen zeťák a ani to už nebudu dlouho. Já však čekal, že alespoň řeknou, že je jim to líto. Nebo tak něco.

Odcházím z malé jednací síně okresního soudu. Soudkyně ve fialovém taláru s fialovými pramínky vlasů konstatovala, že naše manželství se rozvádí. Taky se „slavnostně“ zavzpomínalo, kdy a kde se naše právě končící manželství uzavřelo. A jako třešničku na dortu mi byla určena povinnost uhradit náklady právního zastoupení své teď už bývalé ženy. Ještě v jednací síni jsme se vzdali práva odvolání. Raději nevzpomínat. Důležitou podstatu tohoto dne si budu pamatovat určitě po zbytek života. Nejde zapomenout. Zůstává. A bolí. Předchozí soud ohledně Olinky nebyl o nic lepší. Budu součástí života své malé holčičky jen jednou za čtrnáct dnů na víkend. Bude se mi stýskat. A možná víc, než si teď dokážu vůbec představit. I po čerstvě dokončeném podkrovním bytě. Snad ten plešoun aspoň moc nezprasí ty kachličky v koupelně, které zatím stále chybí. Hledám si bydlení a někoho kdo mi půjčí, protože veškeré, sic malé, společné úspory skončily v rukách snad Markéty. Budu pevně doufat, že si je k sobě nevzal ten plešoun.

Knihovnička

Spadl mi trochu kámen ze srdce. Rodiče teď už mé bývalé ženy Markéty mi

půjčili na mé nezbytné výdaje s jedinou podmínkou, že se to nesmí Markéta nikdy dozvědět.

A pořád ještě není tak zle, zůstala mi zůstala práce s dobrou pracovní smlouvou. A šéfovou.

Byl jsem už na odchodu na ubytovnu, kde jsem si zřídil dočasné útočiště, když mě předák Lojza volal na dnes nově započaté stavbě k telefonu. Se smíšenými pocity jsem přes navezený materiál přeskákal až k němu. „Nějaká mladá kočka, pane mistr,“ řekl a významně při tom pomlaskl. Z telefonu jsem nejdřív nevěděl, kdo vlastně volá, na Annu jsem už dávno zapomněl. Volala s prosbou, zda bych jí nepomohl sestavit knihovničku, kterou si koupila. Připadá jí prý tak trochu jako synovcovo Lego. Posteskla si, že už třetí den se marně snaží dát zakoupené knihovně dle přiloženého návodu nějaký tvar. Zasmál jsem se, když se přiznala, že už ani netrvá na tom, aby vypadala tak pěkně, jako v katalogu na obrázku, bude jí stačit, aby v jakékoliv podobě pojmul a všechny ty její nové knížky, pro které už v té staré knihovně nenachází místo. Věděl jsem už od šéfově, že její dcera je vášnivá čtenářka. Dokonce se prý kdysi pokusila i sama napsat knížku o lidových zvycích na Vysočině. Pak už mi jen Anna stručně vysvětlila, kde bydlí a já se vydal za ní.

Její byt byl takovou soukromou malou botanickou zahradou. Nikdy jsem neviděl v žádném bytě tolik pokojových květin pohromadě.

K práci mi Anna přinesla domácí medovinu, kterou dostala od sousedů. Oběma nám zachutnala hned při prvním polknutí. Jinak málomluvná Anna se rozpovídala. Dozvěděl jsem se dnes od ní třeba, že každou květinu ve svém bytě oslovuje nějakým dívčím jménem. Připadá mi tak nějak zvláštně křehká, jako by byla z jiného světa. Splnilo se jí dětské přání a pracuje jako knihovnice. Obdivuji všechny, kteří mají v tom, čím se v dospělosti živit, tak jasno. Já stavebku rozhodně studovat nechtěl, ale rodiče mi tam vyplnili přihlášku, protože na elektrotechnickou býval větší nápor. Učili mě držet se raději při zemi s tím vrabcem v hrsti. Shodou okolností právě ten rok, kdy jsem vycházel základku, to bylo naopak. Největší nápor uchazečů zaznamenala v našem městě právě ta stavení průmyslovka, kam jsem si podal přihlášku i já, respektive moji rodiče mým jménem. Vůbec jsem nevěděl, co odpovědět na dotaz třídního při seznamovací hodině první den, proč jsem si právě stavební průmyslovou školu vybral. Ostatní mluvili o tom, že mají rádi svobodu a těší se na to, jak budou jezdit na montáže a co všechno při stavbách všude možné uvidí. Jediná holka naší třídy přiznala, že chtěla chodit na školu, kde bude víc kluků než holek. Já stále nevěděl, co na to říct. Nakonec jsem se rozhodl nevybočovat a zalhal jsem, že mě taky lákal ten kočovný život. Opak byl pravdou. Nemám rád změny. Mám rád stálost. V tom jsme si s Annou rozuměli.

Doted' nevím, jak se to stalo, ale když jsme se míjeli v malé chodbičce poté, co jsem šel ze záchodu, ta těsná přítomnost ženského těla mě nějak vyvedla z rovnováhy. Anna sklopila hlavu, když jsem jí pohlídl po delších vlasech stažených do zajímavé dřevěné spony. A když jsem se sklonil a políbil ji, přitiskla se víc ke mně. Pak jsem ji vzal do náruče a odnesl na gauč. Nebránila se. Dívala se na mě tak mile, zasněně. Říkal jsem si, že to nesmím, ale přesto jsem ji mezi polibky začal svlékat